

Auringonlasku Adirondackseilla.

Ashokan Reservoir Mt. Wittenbergiltä nähtynä.

Seikkaile Manhattanin

New York ei ole pelkästään Manhattan. Heti New Yorkin pohjoispuolelta avautuu muun muassa vehreä Hudson-laakso. Jos matkasi suuntautuu New Yorkiin, suosittelen auton vuokraamista ja keulan suuntaamista kohti pohjoista.

✦ Teksti ja kuvat: Tommi Vuorenmaa, tvuorenm@cc.helsinki.fi

Hudson-laaksoa voi parhaiten ihaila Catskills-vuorilta, jotka ovat noin kahden tunnin ajomatkan päässä Manhattanilta. New Yorkin kaupungin eräs tärkeimmistä vesivarannoista, 1910-luvulla valmistunut Ashokan Reservoir, näkyy hyvin vaikkapa Mt. Wittenbergiltä. Ennen viime vuosisadan vaihdetta USA:n eliitti lomaili näillä seuduilla, mutta nykyään noiden aikojen loistohotelleista on jäljellä lähinnä vain muistoja. Poikkeuksena New Paltzissa seisoo edelleen mahtipontinen Mohonk Mountain House, jonka mailla voi harrastaa mm. golfia. Rankasta puu- ja kaivosteollisuuden historiasta saa vihiä monista siellä täällä sijaitsevista raunioista. Teollisuus väistyi, kun Catskills sai "Forever Wild" -statuksen 1900-luvun vaihteessa. Alueen kauneuden huomasivat sitten hipit. Viehättävä Woodstock sijaitsee lähellä valtatieä I-87. Samaista nimeä kantava, nyt 50-vuotista muistojuhlaansa viettävä festivaali järjestettiin tosin kauempana Bethelissä.

Harva tietää, että aikoinaan yksi USA:n kuuluisimmista vesiputouksista sijaitsee Catskillseillä: Kaaterskill Falls on itse asiassa Niagara Fallsia 26 metriä korkeampi vesiputous ja kätevästi kävelymatkan päässä maantiestä NY 23A. Eikä tätä vesiputousta ole pilattu turismikraasilla! On myös kiehtovaa huomata, kuinka monet paikannimistä ovat hollanninkielestä johdettuja ("kille" tarkoittaa vesivirtaa). Tämä ei tietysti yllätä, kun muistaa, että New Yorkin kaupunki tunnettiin aikoinaan Nieuw Amsterdamina. Vaikutus näkyy myös Washington Irvingin klassikkonovellissa "Rip van Winkle", jonka uskotaan sijoittuvan tänne. Monet muutkin taitelijat pitivät Catskillseistä; esimerkiksi Hudson River koulukunnan taiteilijat, etupäässä Thomas Cole, maalasivat monta kuuluisaa taideteosta näissä maisemissa.

Enemmän toimintaa kaipaavat voivat lähteä kiipeilemään läheisille Shawangunks-vuorille, mistä löytyy myös useita mielenkiintoisia vaelluskohteita, kuten Sam's Pointin lähellä sijaitsevat Verkeerderkill Falls ja jääluolastot. Erityismaininnan ansaitsevat Long Path ja Appalachian Trail -vaellusreitit. Reiteiltä saa kuvan siitä, miltä

tuntuu vaeltaa noin 3500 km Mainesta Georgiaan Appalachian Trailia pitkin.

Luontoa ja adrenaliinia

Pohjoisempana, melkein Kanadan rajalla, on New Yorkin osavaltion toinen suosikkikohteeni: sinisenä hohtava Adirondacks-luonnon-suojelualue. Manhattanilta matkaa sinne tulee autolla noin viitisen tuntia. Matkalla voi poiketa Saratoga Springsissä, jossa järjestetään elokuussa kuuluisat jännitystä tihkuvat Travers-laukkakilpailut. Adirondacksien sydämessä sijaitsee Lake Placid, missä talviolympialaiset on järjestetty kahdesti. Seutu on suosittua lomailualueita sekä amerikkalaisten että rajan takaa matkaavien kanadalaisten keskuudessa ja hyvästä syystä, sillä paikassa on jotain todella maagista. Paitsi että alue on kaunis, niin olympiahengen aistii selvästi vanhoista yhä pystyssä olevista olympiarakenteista. Täältä on hyvä hakea energiaa vuoden 2010 kevään Vancouverin talviolympialaisiin. Juuri Lake Placidissa USA:n jääkiekkjoukkue järjesti "Miracle on Ice" -jättiyllätyksen vuonna 1980 voittamalla kultaa entisen Neuvostoliiton kustannuksella. Kenties Suomi järjestää samanlaisen yllätyksen Vancouverissa!

Adirondackseilta löytyy hienoja vaellusreittejä. High Peaks -alueella sijaitsee mm. New Yorkin osavaltion korkein vuori Mt. Marcy (1629 m), jonka voi valloittaa ripeällä tahdilla päivässä. Vaikka vuoristotaudista ei näin matalalla tarvitse huolehtia, niin reissu ei ole aivan helppo, koska matkaa kertyy edestakaisin yhteensä noin 25 km ja korkeuseroakin yli kilometri. Vaelluskengät ovat tarpeen kivisessä maastossa. Näkymät huipulta ovat kuitenkin ehdottomasti ponnistelujen arvoiset, sillä näin pohjoisessa tämän korkeiset huiput ovat jo puurajan yläpuolella. Kirkkaana päivänä panorama yltää pohjoisessa Kanadaan ja idässä Vermontin Green Mountainseille asti. Suomalaisittain varsin lappimaisen maiseman rikkovat jyrkät maanvyörymien uurtamat vuorenrinteet.

Näkymä länteen Mt. Whitefacen huipulta.
Lake Placid vasemmalla.

Kaaterskill Falls on 79 m korkea.

ulkopuolelle

Ausable Chasmin voi ylittää vuonna 1925 rakennettua siltaa pitkin.

Mikäli hienot näkymät vetävät puoleensa, mutta vaellus ei, niin toisessa suunnassa, Lake Placidin koillispuolella on New Yorkin osavaltion viidenneksi korkein vuori Mt. Whiteface (1483 m), jonne voi ajaa autolla tullimaksun hinnalla. Samaisella vuorella sijaitsee myös laskettelukeskus, joka kehuu omaavansa itärannikon suurimman vertikaalisen pudotuksen. Jos visiitti ei osu laskettelusesonkiin, niin lumien sulaessa alueen monet vesiputoukset ovat näkemisen arvoisia. Suosittelen myös lintuperspektiivin ottamista esimerkiksi vähän kauempaa Long Lakelta starttaavista edullisista vesitasolenkokoneista. Lake Placidissä on jopa oma lentokenttensä, jonne voi niin halutessaan lentää charterilla useilta lentokentiltä.

Rennosti takaisin Manhattanille

Adirondacksien itäpuolella sijaitsee Lake Champlain, joka on nimetty ranskalaisen tutkimusmatkailija Samuel de Champlainin mu-

kaan. Yksi suosittelava paikka järven ylittämiseen kesäaikaan löytyy Vermontin Burlingtonin tasolta. Talvisin lauttaliikenne on rajoitetumpaa jäiden takia. Tällä kohdin New Yorkin puolella sijaitsee idän Grand Canyoniksikin tituleerattu Ausable Chasm -rotko, jonka voi patikoida parissa tunnissa tai käydä kokeilemassa helppoa koskenlaskua (lähinnä perheille). Paikka on ollut turistikohde 1870-luvulta asti, mikä tekee siitä yhden USA:n vanhimmista nähtävyyksistä. Lake Champlainin voi sitten tunnissa ylittää Burlingtoniin, joka lähes vuosittain äänestetään USA:n mukavimpien kaupunkien joukkoon.

Vermontin osavaltio on muutenkin oma maailmansa: siellä voi ajella loputtomiin kiemurtelevilla pikkuteillä ja talvisin lasketella vaikkapa itärannikon isoimmassa laskettelukeskuksessa Killingtonissa – tämä on lumilautailun synnyinseutua. Lasketella voi toki lähempänäkin Manhattania, jos koosta hiukan tingitään. Tunnin päässä New Jerseyssä on mukava laskettelukeskus Mountain Creek. Harrastepaikat eivät toisaalta lopu New Yorkin osavaltiossa. Lake Champlainin eteläpuolella sijaitsee kuvankaunis Lake George, jonka rannalta löytyvät kaikki mahdolliset palvelut.

Hudson-joen vartta alaspäin ajellen törmää myös useisiin mielenkiintoisiin pikkukaupunkeihin, joissa on paitsi kulttuuria, hyvää ruokaa, taidetta, niin myös järjestystä. Sijaitseehan esimerkiksi kuuluisa West Pointin sotilasakatemia täällä. Jos aikaa ei ole viikkoa enempää, mutta rahaa vielä riittää, voi paluumatkalla Manhattanille vielä käydä shoppailemassa West Pointin vieressä Woodbury Commons-outletissa I-87:n varrella. Sinne pääsee myös bussilla noin tunnissa Manhattanin Port Authority -asemalta, joten auto ei ole välttämätön. Kannettavaa saattaa tosin kertyä, sillä kaikki merkiliikkeet löytyvät täältä kompaktisti. Hintataso on Manhattania alhaisempi eikä dollarin heikkouskaan ole haitaksi eurooppalaisille.

Luonnollisesti tämä oli vain pieni katsaus New Yorkin osavaltion yllättävän suureen tarjontaan. Tutustuin näihin alueisiin tehdessäni kansantaloustieteen väitöskirjaani Princetonissa, New Jerseyssä vuosina 2006 – 07. New Yorkin rikkaaseen historiaan ja maisemiin perehtyminen autoillen sekä vaeltaen oli erinomaista vastapainoa opiskelulle. Se syvensi merkittävästi USA:n tuntemustani ja laajensi harrastusvalikoimaani. Voin hyvällä omallatunnolla suositella kaikille seikkailemista Manhattanin ulkopuolelle! 🍀